

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 28 januari 1942 kl. 5 e. m.

♦ *Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.*

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen lagutskott åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående justitieombudsmansämbetets förvaltning under år 1941.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1941 förts i nämnda expedition, dels protokoll över de av justitieombudsmannen under året verkställda inspektionerna, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att justitieombudsmannen Nils Ljunggren begagnat sig av semester under tiderna den 16 juli—den 16 augusti och den 22 september—den 4 oktober 1941 samt att under nämnda tider justitieombudsmannens av riksdagen utsedde ställföreträdare, härads-hövdingen i Medelpads östra domsaga, f. d. revisionssekreteraren Folke Rudewall förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal, och meddelar därvid, att han, i likhet med vad tidigare skett, under denna avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1941 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedan-nämnda dagar under år 1941 till Konungen avlåtna framställningar, nämligen

den 29 november angående högre traktamentsersättning av allmänna medlem till vittnen i brottmål och vissa andra mål;

den 29 november angående ändrade bestämmelser i fråga om skyldighet att förrätta bouppteckning i samband med hemskillnad eller äktenskaps-skillnad;

den 30 december om rätt för part, som till hovrätt ingivit underrättens protokoll, att kostnadsfritt erhålla nytt protokoll i händelse av muntligt förhör i hovrätten; samt

den 31 december angående viss inskränkning i fråga om kungörande av exekutiv auktion å fast egendom.

Därjämte redogöres för ett av justitieombudsmannen den 3 januari 1941 till Konungen avgivet utlåtande i ärende angående ifrågasatt omreglering av Östra Göinge, Villands samt Gärds och Albo domsagor m. m.

Justitieombudsmannen Ljunggren har under år 1941 inspekterat domstolar och andra myndigheter inom Blekinge samt Göteborgs och Bohus län, varjämte han förrättat inspektion av ungdomsfängelsenämnden samt straff-fängelset i Uppsala med den dit förlagda anstalten för verkställighet av ungdomsfängelse. Tjänstförrättande justitieombudsmannen Rudewall har förelagt inspektionsresa i Västerbottens län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsbe-rättelsen till det därunder förda protokollet.

Över de under år 1941 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. med-delas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes under år 1941 diarieförda ärenden — däri inbegripna 5 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 740.

Vid 1941 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjäns-temän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning här-städes 47

Under år 1941 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:

genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal ano-nyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av 376

samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångför-teckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av 184

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 607.

Av berörda 607 ärenden hava under år 1941:

1) såsom återkallade avskrivits	2
2) till annan myndighet överlämnats	9
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	192
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	112
5) utan åtgärd avskrivits	111
6) till åtal hänvisats	10
7) föranlett annan åtgärd än åtal	124
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	1

och äro vid 1941 års slut:

9) i avbidan på infordrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	28
10) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	8
11) på prövning beroende	10
	<hr/> Summa 607.

Under år 1941 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 10 ärenden beslutits anställande av åtal, nämligen

på grund av förd klagan i	5
av annan anledning i	5
	<hr/> Summa 10.

För nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten har förordnats om åtal mot:

- 1) häradshövding för fel och försummelser i domarämbetets utövning (sid. 44 o. f.);
- 2) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att ingripa mot förvaltare, som underlåtit avgiva halvårsberättelser och kvartalsräkningar samt i den omfattning som vederbort insätta konkursbos medel i bank (sid. 25 o. f.);
- 3) häradshövding för kränkande uttalanden i tjänsteskrivelse (sid. 60 o. f.);
- 4) stadsfiskal och t. f. kriminalkonstapel för olaglig införpassning till militärtjänstgöring (sid. 31 o. f.);
- 5) länsassessor för felaktigt förfarande vid exekutiv auktion å fast egendom;
- 6) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning (sid. 56 o. f.);
- 7) förste förman vid alkoholistanstalt för misshandel å internerad alkoholist (sid. 67 o. f.);
- 8) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser samt för dröjsmål med avslutande av konkurser m. m. (sid. 78 o. f.);
- 9) t. f. länsassessor för felaktigt beslut om indrivning av vissa stämmoböter; samt
- 10) rättens ombudsman i konkurs för bristande tillsyn över konkursbos medelsförvaltning.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser de av 1941 års riksdag avlåtna skrivelser m. m. i nummerföljdenligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels de av 1941 års riksdag till Konungen avlåtna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under år 1941 vidtagits i anledning av

samma skrivelser, dels sådana i nyssberörda förteckning upptagna ärenden, som vid utgången av år 1941 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1941 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1941, dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1941 och vari under år 1941 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 28 januari 1942.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Gärde, Wagnsson, Branting, Eskhult, Theodor Magnusson, Brandt och Lindblom*; samt

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Björling, Berg och Lindberg* i Stockholm, fru *Gustafson* samt herrar *Landgren, Birke och Gustafsson* i Lekåsa.